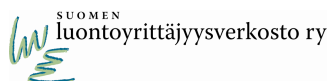

Ajankohtaista luonnontuotealalla (koulutus, PEFC, teemaryhmätyö)

Mikkeli 9.10.2013

MMM Juha Rutanen
Helsingin yliopisto,
Ruralia-instituutti, Seinäjoki

Luonnontuotealan teemaryhmä

Luonnontuotealan ammattitutkinnon uudet perusteet voimaan 1.11.2013

Pakolliset:

- 3.1 Luonnontuotteiden talteenottaminen
- 3.2 Luonnontuotealan yrityksessä toimiminen

Valinnaiset:

- 3.3 Luonnontuoteneuvojana toimiminen
- 3.4 Luonnontuotteiden jalostaminen elintarvikkeiksi
- 3.5 Luonnontuotteiden jalostaminen eläinten hyvinvointiin

- 3.6 Luonnontuotteisiin perustuvien hyvinvointituotteiden valmistaminen
- 3.7 Käsityö- ja koristetuotteiden valmistaminen luonnon raaka-aineista
- 3.8 Luonnontuoteraaka-aineiden tuottaminen
- 3.9 Luonnontuotteisiin perustuvien palveluiden järjestäminen
- 3.10 Tutkinnon osa toisesta ammattitai erikoisammattitutkinnosta

Koko tutkinto: 2 pakollista ja 3 valinnaista tutkinnon osaa

Luonnontuotealan erikoisammattitutkinto

- Tutkinnon nimi muuttunut 1.3.2012 alkaen
- Uudet tutkinnon perusteet tulossa voimaan loppuvuonna 2013 → 1.1.2014
- Luonnontuotealan lajien asiantuntemuksen rinnalle liiketoiminnan kehittämisen sekä alan koulutuksen suuntautumismahdollisuudet, toimenkuva esimerkiksi tuotekehitystehtävissä ja alan vaativissa kehittämishankkeissa
- Tutkintonimikkeet tulossa lähivuosina ammatillisiin tutkintoihin (TUTKE)?

Luonnontuotealan erikoisammattitutkinto uudistuu I

Tutkinto rakentuu viidestä tutkinnon osasta, pakollisista sekä erikoistumisalakohtaisista ja muista valinnaisista:

Pakolliset osat

- 3.1 Luonnontuotteiden keruun, käsittelyn ja hyödyntämisen ohjaus
- 3.2 Luonnontuotealan verkostoissa toimiminen
- 3.3 Kehittämiprojektien toteuttaminen luonnontuotealalla

Erikoistumisalakohtaiset valinnaiset tutkinnon osat (valittava 1-2)

- 3.4 Luonnonkasvien ja sienten asiantuntijana toimiminen
- 3.5 Luonnontuotealan liiketoiminnan kehittäminen
- 3.6 Luonnontuotealan kouluttajana toimiminen

Luonnontuotealan erikoisammattitutkinto uudistuu II

Muut valinnaiset tutkinnon osat (valittavissa 0-1)

- 3.7 Elintarvikekäyttöön tarkoitettujen luonnontuotteiden tuotekehitys ja innovointi
- 3.8 Luonnontuotteiden ainesosiin perustuvien tuotteiden tuotekehitys ja innovointi
- 3.9 Luonnon käsityö- ja koristemateriaalien tuotekehitys ja innovointi
- 3.10 Luonnontuotteiden viljelytoiminnan kehittäminen
- 3.11 Luonnontuotteiden rohdoskäyttö
- 3.12 Luonnontuotteiden käytön edistäminen palveluissa
- 3.13 Toimiminen luonnontuotteiden kansainvälisessä kaupassa
- 3.14 Tutkinnon osa muusta ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta

Luonnontuotealan koulutuksen kehittäminen

- **Jatkumo** luonto- ja ympäristöalan perustutkinto (luonnonvaratuottaja), luonnontuotealan ammattitutkinto, luonnontuotealan erikoisammattitutkinto (entinen keruutuotetarkastajan eat)
- Työelämän tarpeiden mukaiset tutkinnot ja tutkinnon osat (osat käytännön työelämäkokonaisuuksia)
- Riittävä valinnaisuus ja erikoistumismahdollisuus opiskelijan omista, toimialan ja alueellisista tarpeista
- Ammatti- ja erikoisammattitutkinnon taso ja profiili työelämässä on saatava kohdallaan, opiskelijavalintaan kiinnitettävä huomiota
- Työskentely aidoissa tilanteissa ja työelämän välinein lähtökohtana
- **Osaavia kouluttajia (täydennyskoulutus), työnjakoa ja yritysytteyksiä tarvitaan!**
- Alan koulutuksen laajentaminen **ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa!**

Luontoalan tutkintotoimikunta

Kokoonpano 8/2013-7/2016:

- Ruhtula Pasi, pj, OAJ
- Aalto Tuovi, vpj, OAJ
- Laakkonen Mikko, PAM
- Lehtinen Reijo, Puu- ja erityisalojen liitto
- Lindberg Marjo, Suomen luontomatkailuliitto ry
- Nyman Madeleine, Metsähallitus
- Palo Heli, Paliskuntain yhdistys
- Rutanen Juha, Suomen luontoyrittäjyysverkosto ry
- Granholm Tommi, Kuntatyönantajat KT
- Aalto Kimmo, pysyvä asiantunt. MTK
- Heinäluoto Rami, ulkop. siht.

Toimikunnalle kuuluvat tutkinnot:

- Luonto- ja ympäristöalan perustutkinto (luontoala ja porotalous)
- Arboristin ammattitutkinto
- Erä- ja luonto-oppaan ammattitutkinto
- Luonnontuotealan ammattitutkinto
- Porotalouden ammattitutkinto
- Luonnontuotealan erikoisammattitutkinto
- Luontokartoittajan erikoisammattitutkinto
- Riistamestarin erikoisammattitutkinto

Tutkintotoimikunnat vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta, tekevät asiassa sopimuksia oppilaitosten kanssa, antavat todistukset.

PEFC-kriteerien uudistamistyö

- Uutta metsäsertifiointin PEFC FI standardin kriteeristöä valmistellaan
- Standardityöryhmä koottu metsäalan sidosryhmistä, mukana monikäyttöön liittyvät toimijat (tiedustelut Juha Rutanen)
- Valmistelu syksyllä 2013, lausuntokierrokset ja viimeistely talvella, luovutus 6/2014
- Kriteereissä tarkastellaan ekologia, taloudellisia, puuntuotannollisia, sosiaalisia ja monikäyttöön liittyviä kysymyksiä
- Mukana kriteerit ”Jokamiehen oikeudet turvataan” ja ”Metsien monikäyttöedellytyksiä edistetään” (luomujärjestelmän vaatimat tiedot)
- Kuka tarttuisi mahdollisuuteen PEFC-sertifioida luonnontuotepohjaisia tuotteita?

Luonnontuotealan teemaryhmä – Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän asettama asiantuntija- ja yhteistyöelin

- Puheenjohtaja Anne Ristioja, Lapin ELY-keskus
- Varapuheenjohtaja Oiva Nissinen
- Leena Favén, KETEK Oy, Uusiutuva metsäteollisuus -osaamisklusteri
- Pertti Hämäläinen, TEM
- Laura Höijer, YM
- Hilikka Jankkila, RAMK
- Rauno Jussila, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
- Mari Jääskeläinen, Elintarviketeollisuusliitto / Luonnontuoteollisuusyhdistys
- Katri Kranni, Suomen luontoyrittäjyysverkosto ry
- Jukka Lähteenkorva, Foodwest Oy, Elintarvikekehityksen klusteriohjelma
- Irja Mäkitalo, ProAgria Lappi
- Heli Pirinen, Kainuun ammattiopisto
- Kari Ruokonen, Tekes
- Olli Saastamoinen, Itä-Suomen yliopisto
- Ville Schildt, MMM
- Marja Uusitalo, MTT
- Sihteeri Juha Rutanen, HY, Ruralia-instituutti, Seinäjoki
- **Toimikausi vuoden 2013 loppuun**

Lisätietoa: www.luontoyrittaja.fi/luonnontuoteala

Luonnontuotealan teemaryhmän keskeisiä tehtäviä

- Koota **luonnontuotealan kehittämiskonsortiota** sekä verkostoa elinkeinohallintoon ja alalle merkittäviin organisaatioihin
-kontaktit hallintoon, rahoittajiin, tutkimus- ja kehittämisorganisaatioihin
- Ohjelmatyö: valmistella **luonnontuotealan toimintaohjelma** yhdessä alan toimijoitten ja yritysten kanssa sekä edistää alan tutkimus-, kehittämis- ja koulutushankkeita alueellisesti ja valtakunnallisesti
-LT-INNO -hanke valmisteltu resurssiksi
-**Kansallisen Metsäohjelman 2015 toteutus**: Luonnontuotteiden jalostuksen lisääntyminen (Mittari: Luonnontuotteiden jatkojalostukseen perustuvien elinkeinojen liikevaihto on kasvanut (haetaan mittaria)
-Maaseutupoliittisen toimenpide- ja kokonaisohjelman valmistelu
- Ammatillisen koulutuksen kehittäminen
- Lausunnot ja vaikuttamistyö, mm. tutkimus, luomu, villiyrtit
- **Luonnontuotepäivät** vuosittain: Mikkeli 9.-10.10.2013

Mitä jatkossa?

- YTR toiminta jatkuu, mutta toimintamalli uudistunee
- Alan kehittämistyö osaksi Maaseutupoliittisen kokonaisuohjelman Elinkeinot ja osaaminen sekä Ekosysteemipalvelut -teemojen toteuttamista?
- Mahdollisia sisältöjä mm. laajojen kehittämishankkeiden kokoaminen alan innovaatioympäristöjen kehittämiseksi, säädösten tulkinnan yhdenmukaistaminen, raaka-ainesaantiin vaikuttaminen, luontolähtöinen hyvinvointitoiminta, täydennyskoulutuksen käynnistäminen, alan amk- ja yliopistokoulutus, tutkimuksen ja tuotekehityksen vahvistaminen
- Lausuntoja ja vaikuttamistyötä tarvitaan edelleen, kuten yhteistyötä ja viestintää! Resurssit haaste...
- Luonnontuotepäivät vuosittain, uudistamistarpeet? Missä 2014?
- Tutkimusseminaari 2 vuoden välein
- Kansainvälistymistä tarvitaan lisää
- Alan toimijat: työnjakoa ja toteuttamisvastuuta!

Lisätiedot

- Luonnontuotealan teemaryhmä, erityisasiantuntija **Juha Rutanen**, Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti, Kampusranta 9 C, 60320 Seinäjoki, puh. 040 5737 568, juha.rutanen@helsinki.fi
- Uutiskirje
- www.luontoyrittaja.fi/luonnontuoteala/

Suomen luontoyrittäjyysverkosto ry on valtakunnallinen, vuodesta 2001 toiminut luontoalan yritysten ja toimijoiden yhteistyötä lisäävä järjestö, joka edistää luontoyrittäjyyttä mm. tiedonvälityksen, alan esille nostamisen ja edunvalvonnan keinoin. Yhdistyksessä on jäsenenä yrityksiä, toimialajärjestöjä ja alan oppilaitoksia eri puolilta Suomea.